

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebesului

APARE DUMINECA

<p>Pretul abonamentului:</p> <p>Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane pe 1/2 an 5</p> <p>România și străinătate pe an 14 franci</p>	<p>Pretul inserțiilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte, etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de mai mult în sus 10 coroane</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIUNEA Librăriei și Tipogrefiei dioc. în Caransebeș</p>
--	---	---

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —
de Dr. Vladimír Dimitrievici
(Traducere)

Istoria lătirii sectei nazarene.

Ungaria asemenea Germaniei în urma poziției ei geografice însași e oare-cum teren foarte potrivit pentru dezvoltarea de diferite confesiuni. Unde azi pe lângă ortodoksi și romano catolici este încă un număr atât de mare de unitari, de armeni, de luterani, de calvini, de evrei și alți amestecați între sine, aci se înțelege, că încă de mult sufletul omenesc n'a putut fi scutit de năvala diferitelor propagande, aci au trebuit și sectele în sensul strict al cuvântului încă de mult să-și desvoalte activitatea lor subminătoare.

Și într-adevăr, aci încă de pe timpul începerii reformațiunii pe lângă reformațiune se ivește și *anabaptismul* în măsura atât de mare, încât în contra lui a trebuit să se rădice și însaș puterea statului cu strictețea sa de pe acel timp și a-l suprimă fără milă într-un mod de tot necreștinesc.

Însă abia s'au liniștit primele valuri și îndată se ivește *pietismul* aproape în toate denomiinațiunile sale. Înfluența lui a fost puternică mai vârtos asupra unității protestante a patriei noastre. Despre aceasta ne conving în deosebi cărțile estetice și cântările lor, cari au apărut în veacul al 17 și 18 în limba magiara și ce slovacă.¹

Însă noi nu avem de gând să explicăm mai departe lățirea acestor direcțiuni religioase din partea noastră. La acest loc pentru noi este lucru de căpetenie să vorbim ceva despre lățirea învățaturii lui Fröhlich adecă mai precis *despre lățirea nazarenismului* și în deosebi despre lățirea lui în Ungaria. Dar urmele începutului lătirii sunt ascunse oare cum tainic în neagra ceață a trecutului, pentru că nazarenismul la început s'a lățit foarte încet, foarte sporadic și foarte ascuns. Dar când abia prin anii 70 din veacul trecut a ieșit mai tare la nivel și a atras asupra sa atențiunea preoțimii

și a celcialalte lumi inteligente, atunci deja a fost greu a privi în trecutul lui, care pe lângă aceea a fost și mai greu în urma întâmplărilor sângeroase din a. 48—49.

Și tot ceea-ce avem scris despre această sectă sunt simple combinațiuni și în multe amănunte aflăm și mari contradicții.

Numai un singur lucru e cert, că adecă în patria noastră mai întâiu a început să propoveduească credința această *Hemsey Lajos*.

Noi credem, că aceasta a putut să se întâmple în chipul următor: Ludovic Hemsey călă de covaciu din Szent-Péter în comitatul Zala a avut mare dispoziție spre evlavie; încă ca copil a fost cunoscut prin evlavie sa, când a terminat anii de șagărție după obiceiul aceluși timp a plecat în lume — în vandră. Deci umblând dela un covaciu la altul, și dintr'un loc într'altul a ajuns și până departe la Hauptveil. Aci îl aflăm pela anul 1835, pe atunci, când aci — după cum văzurăm — a fost deja prins rădăcini învățatura pietistă baptistă a lui Fröhlich.

Hemsey ca om deja foarte evlavios se înțelege fără orientare sigură în credință, se alătură cu mare înfocare acestei învățături — în „sfintele adunări” a aflat el ceea-ce el atât de mult a dorit.²

Fără îndoială, că Fröhlich, care chiar pe acel timp întreținea în Hauptveil iubirea sa idilică cu Suzeta Brun Schweiler a aruncat îndeosebi lațul său asupra acestu-i străin nepacinic, i-s'a devotat cu toată atențiunea, pe acest e dator să-l lege la sine, să-l învețe, pe el l-a povățuit în special și a stăruit, ca să deștepte în el focul de misionar al credinței noi, ca astfel să poată transplanta în patria lui și învățatura sa.

Și într-adevăr Fröhlich nu a muncit înzădar, căci deja *pela ani 40* îl aflăm în comitatele de dincolo de Dunăre, unde cu ochii săi ageri, cu fața sa palidă și cu predicile sale înflăcărâte a făcut impresie atât de mare chiar și asupra celui mai mare predicător din Alba Regală (Székesfehérvár), asupra franciscanului Gaspar (Gáspár) încât acesta părăsește cinul său și se face nazarian.³ (Va urmă)

¹ Szeberényi, pag. 54.

² Szeberényi la acelaș loc.

³ Szeberényi la acelaș loc.

Milostenia și ospitalitatea la primii creștini

(Fine)

Fără altă legătură decât aceea a credinții și a aceleiași religii creștini se priviau și se tratau între dânsii ca frați și prieteni, nefăcând altă deosebire decât aceea a meritului și neașteptând altă răsplată, decât pe aceea din viața viitoare.

Și chiar le eră prescris, de a nu face o alegere cu prea mare băgare de seamă către aceia, cărora ei le dădeau ospitalitate, de temere ca voind a alege pe cei mai buni, să nu piarză meritul acțiunii lor.

Virtutea ospitalității strălucia cu o lumină așa de vie la părinții noștri, încât vrăjmașii noii religii erau loviți și priviau această strănsă legătură ca un exces de prietenie. Tertulian fū obligat de mai multe ori a dovedi calomniile, cari se nășteau din aceste prejudecăți nedrepte: „Dar aceste fapte de iubire sunt, cari îndărjeșc cu mai multă silnicie contra noastră unii din voi. Vedeți, zic ei, cum se iubesc unii pe alții! Cum sunt gata a muri unii pentru alții! Ei nu ne blamează încă de a ne însemna sub numele de frați, pentrucă printre ei toată denumirea de rudenie nu este, decât mărturia unei afecțiuni prefăcute. Dar poate ne privesc ca frați puțin legitimi, pentrucă fraternitatea noastră nu aruncă nici un strigăt la tragedie (aluziune la Frații Tebani a lui Euripide), sau pentrucă bunurile ce posedăm ne unesc ca frați, ceea ce, printre voi, distruge mai totdeauna fraternitatea. În fine, confundând inimile noastre și sufletele noastre, nu șovăim a confundă bunurile noastre. Imprennarea acestor datorii ale carității este admirabil reazumată într'acest singur cuvânt al inarelui apologet: „Afacerile esențiale ale partidei creștine“.

Lucian, totdeauna observă obiceiurile creștinilor, spre a le parodiă sau a le luă în deridere, vorbește pe larg de liberalitatea lor, pe care o numește profuziune, în privința acelor ce aveau aceleași sentimente și profesau aceeaș religie. El descrie foarte exact mai cu samă grija cu care ei primiau pe cei ce se însemnau prin vre un serviciu și zelul ce ei puneau a le înlesni toate trebuințioasele călătoriei. Aceste amănute sunt întocmite în tabloul, ce arată al renumitului amăgitor Peregrin, care după ce a primit botezul și s'a închis pentru credință, în urma unei ascunse înțelegeri cu magistrații și după ce a abuzat mult timp de buna credință și de caritatea credincioșilor, fu în sfârșit descoperit și gonit. Acest înșelător se arse în public la ceremonia jocurilor olimpice și Lucia se găsiă printre privitori, precum el însuș scrie lui Chroniu.

El a scris în aceste satire o laudă fără voința sa despre creștini. Lucian reduceă la bătăile de joc ale lumii lucrările, pe cari Iulian, mai răutăcios decât el, nu puteă să se oprească de a le admiră și că el se silia a le introduce în noul său păgânism. Se știe aceasta dela sfântul Grigorie din Nazzians și mai cu amănuntul dela istoricul Sozomen. Acesta raportează în întregul ei o epistolă dela lăpădatul de credință

lui Arsaciu, mare jertfitor al Galației, în care el îi adaugă de a aveă grijă de străini și de a construi case, spre ai primi, având în privire exemplul creștinilor; așa dar, după părerea sa, religionea datorește întinderea sa la caritatea lor către străini, la îngrijirea lor pentru îngroparea morților și la greutatea obiceiurilor lor, pe care o socotește de ipocrie.

Astfel dar ospitalitatea eră virtutea tuturor creștinilor, fără deosebire și, deși sfântul Apostol Pavel o pune în numărul virtuților speciale ale unui episcop, după cum ne spun epistolele către Timoteiu și Filip. „Se cade episcopului să fi iubitor de străini“, el voește ca tot creștinul să o pună în lucrare, el cere în parte, că acele dintre văduve, cari voesc să se consfințească serviciului bisericii, să fie deprinse întru aceasta mult timp, după cum ne spune epistola către Timoteiu prin următoarele cuvinte: „Intru faptele bune fiind mărturisită, de a crescut feciori, de a primit străini, de a spălat picioarele sfinților, de a ajutat celor necăjiți, de a urmat la tot lucrul bun“. Astfel apostolul recomandând cu stăruință ospitalitatea Romanilor și Ebreilor, îndemnă pe toți credincioșii la lucrarea acestei virtuți cu plăcere, fără a murmură, după cum ne spune epistola sf. Petru prin aceste cuvinte: „Iubitori de străini fiți între voi fără de cârtire“. Sfântul Ioan, printre virtuțile, cu cari iubeste a laudă pe Gaiu, nu găsește mai mare decât aceasta, zicându-i: „Iubitul meu, tu lucrezi ca adevărat credincios în tot ce faci pentru frați și în parte pentru străini“. El invederă mai mult, că a arată ospitalitate către oamenii apostolici, luă parte la roadele muncii lor și le primia ca împreună lucrători la înaintarea adevărului.

Tertulian, voind a înlătură pe femeile creștine, de a se căsători cu bărbați necredincioși, arată greutatea și piedicile ce o pun astfel de unire în lucrarea ospitalității către frați.

În fine, dreptul de ospitalitate eră astfel consfințit în ochii creștinilor, încât acela, care refuză străinilor acest semn de înfrățire, eră socotit ca ne mai făcând parte din comunitatea lor.

Putem să ne dăm seamă despre ideile primite asupra acestei chestiuni văzând indignarea, cu care Firmilian se plânge, că papa Ștefan a oprit pe creștinii din Roma de a găzdui pe trimișii lui Ciprian după conciliul ținut în cauza botezului.

Episcopii mai cu seamă practicau ospitalitatea cu mărinimie, care după cum zice fericitul Ieronim, eră una dintre virtuțile cele mai plăcute, în aceste frumoase timpuri a le carității creștine. Asemenea el recomandă lui Nepoțian, între alte fapte bune, de a ține totdeauna masa sa întinsă săracilor și străinilor, asigurând astfel a aveă în persoanele lor ca oaspe pe Isus Hristos. Iată cum laudă sfântul Ioan Hrisostom pe episcopul Flavian și el crede, că nu poate zice nimic, care să-i fie mai onorabil: „Casa sa, ca cum i ar fi fost lăsată de strămoșii săi pentru acest scop, este totdeauna deschisă străinilor și călătorilor. Toți aceia cari, în oarecare loc ar fi, sufer de

nenorociri, cei ce se reunesc pentru apărarea adevărului, găsească în această casă o ospitalitate de bună voie; ei primesc aici atât de bine tot ce trebuințele și serviciul lor cere, că nu se știe, dacă ea trebuie să se numească casa episcopului sau aceea a călătorilor. Ea este numai întru atâta socotită ca averea sa, întru cât aparține călătorilor, căci tot ce noi avem, va fi întru-tât al nostru, întrucât ne va fi comun cu frații noștri. Cel mai bun mijloc a păstra bani este de a pune în mâna săracului“.

Ospitalitatea era asemenea o mare virtute a monahilor și cea mai bună dovadă a trebuinței lor este, că chiar dela începutul vieții chinoviale mănăstirile fură mai mult ospicii, decât simple locuințe ale monahilor. Iată ce zice fericitul Ieronim în apologia sa contra lui Rufin: „În mănăstirea noastră ospitalitatea ne este la inimă și toți aceia cari vin la noi sunt primiți cu fața strălucită de bucurie și de caritate“. Se purtau în fața oaspeților, ca cum ar fi primit pe Isus Hristos în trupul său, care ne va zice: „Am fost străin și m-ați primit“. Această primire se începea prin rugăciune și în urmă oaspeții erau condași într-o sală de mâncare, destinată pentru această trebuință și care era deosebită de îngrădirea mănăstirii, nu însă departe de intrare. În fie-care mănăstire supravegherea și grija casei oaspeților și călătorilor era încredințată unuia dintre cei mai vechi monahi, care se numea îngrijitorul oaspeților, însărcinarea despre care aminteste Casian. Oaspeții fiind primiți li se spălau picioarele înainte de mâncare, obicei împrumutat dela monahii din Egipt. Întreaga comunitatea luă parte la bucuria sosirii noilor oaspeți, întrerupând postul în onoarea lor și chiar a alimentelor uscate, singure admise de ordin, adăugându-se alimentelor în cea zi vre o mâncare fiartă.

Cu toate acestea ospitalitatea, deși era primită cu imbelșugare, trebuia să fie încunjurată de oare cari prevederi, căci ea nu se mărginează numai la primirea călătorului în locașul domestic, dar ea se întindea la lucruri sfinte și la participarea sfintei taine a cuminecătorei. Asemenea călătorul trebuia să arece epistolele sale de credință, epistole de pace sau epistole formale, pe cari el trebuia să le primească dela episcopul său înainte de a se depărta dela biserică, din care făcea parte.

Astfel practicau creștinii la început milostenia și ospitalitatea, dând ajutoare după puterea lor la toți aceia, cari se găseau în mari nevoi și suferințe, cu credința și nădejdea în Dumnezeu, care va răsplăti fiecăruia după faptele, ce a săvârșit în această viață.

Bis. ort. rom.

Genul substantivelor

Prelegere practică din gramatică pentru clasa IV.

Ținta

Astăzi vom învăța: cum împărțim numele ființelor.

I. Pregătire (Analiză)

Să vedem mai întâiu: cum putem împărți ființele? Cum putem împărți oamenii din școală?

(Cum mă numesc eu, fiindcă vă învăț? Voi, fiindcă umblați la școală și învățați?) Învățător, școlari. Cum îi mai putem împărți...? Bătrâni și tineri, băieți și fete, bărbați și femei (femei).

Acum să vedem dară cum împărțim și numele ființelor.

II. Predare (Sinteză)

1. a) Pe tablă se scriu propozițiile:

Tata cosește.	Mama toarce.
Băiatul cetește.	Fata coase.
Servitorul taie lomne	Servitoarea tierbe mâncare.
Bărbatul ară.	Femeea grijește casa.

Cetește propozițiile din grupa I! Cele din grupa II! Despre cine e vorba în zicerea 1. din grupa I? Despre „tata“. În zicerea 2? 3? 4? Despre cine e vorba în zicerea 1. 2. 3. 4. din grupa II? Despre „mamă“ „fată“ etc. (Se sutrbag). Ce ne arată vorba „tata“, „băiat“... „mamă“...? Nume de ființe. Cum se numesc în gramatică numele ființelor? Substantivo.

Prin ce se deosebesc substantivele din grupa I. de substantivele din grupa II? Cele din grupa I. sunt nume de ființe bărbătești, cele din grupa II. sunt nume de ființe femeoști. Vedeti: *Cuvintele, care arată nume bărbătești, sunt de genul bărbătesc (masculin); cuvintele, cari arată nume femeoști, sunt de genul femeesc (femenin).* — De care gen e substantivul: tată, frate, socru; mamă, soră, etc.?

b) Cum ziceți, când vorbiți despre un bărbat, și cum, când vorbiți despre doi? Un bărbat, doi bărbați. Zi tot așa despre servitor, băiat! Acum despre femei, servitoare, etc.! Zicem așa dară:

un bărbat bun,	o femeie bună,
doi bărbați buni;	două femei bune;
un servitor bun,	o servitoare bună,
doi servitori buni; etc.	două servitoare bune;
	etc.

Și așa regulat, la masculine: un — doi, bun — buni; iar la feminine: o — două, bună — bune. Așadară ne vom însemna încă următoarele: *Substantivele de genul masculin în singular primesc înaintea lor un, la plural doi; cele de genul feminin primesc la singular o, la plural două.*

2. Spuneți-mi acum câte o propoziție despre „părete“, „prun“, „sac“, „casă“, „prună“, „straiță“!

(Pe tablă se scriu propozițiile:)

Păretele e alb.	Casa e frumoasă.
Prunul înflorește.	Pruna e coaptă.
Sacul e plin.	Straița e goală.

Păretele, prunul, sacul, — casa, pruna, straița (se subtrag) sunt nume de lucruri noi-

suflețite. Despre lucrurile neînsuflețite însă nu putem zice, că unele sunt bărbatoși, altele femești. Totuș în limba (gramatică) le dăm și lor gen, pentrucă ascultați cum zicem:

<i>un</i> bărbat bun,	<i>o</i> femeie bună,
<i>doi</i> bărbați buni;	<i>două</i> femei bune;
<i>un</i> părete alb,	<i>o</i> casă frumoasă,
<i>doi</i> păreți albi; etc.	<i>două</i> case frumoase; etc.

De care gen se ține deci substantivul „părete“, „casă“, etc.? De genul bărbătesc. Pentru ce? Pentrucă despre „părete“ vorbim ca și despre „bărbat“: *un* -- *doi*; iar despre „casă“, ca și despre „femeie“; *o* -- *două*.

Reasumare: Vedem așadară, că *toate substantivele au gen*. Ce fel de gen?...

3. Luați sama! De care gen e substantivul „scaun“? În singular zicem —? *Un* scaun frumos. Plural? *Două* scaune frumoase. — Vedeți, că substantivul „scaun“ merge în singular ca masculinul, în plural ca femininul. Dar mai sunt substantive de natura aceasta. Cereți a vorbi în singular și plural despre: deget, car, picior, ac, riu, nod, gard, cere, topor, etc.!

Însemnați-vă: *Substantivele, cari în singular sunt masculine, iar în plural feminine, se țin de genul mestecat (neutru).*

III. Combinare (Asociație)

Cari substantive se țin de genul bărbătesc (masculin)? (Exemple). Femeesc (femenin)? (Exemple). Mestecat (neutru)? (Exemple). — Așadară: câte genuri au substantivele?

IV. Sistemizare

Substantivele au două genuri: bărbătesc (masculin) și femeesc (femenin). — *Substantivele, cari în singular sunt de genul bărbătesc (masculin), iar în plural de genul feminin, — sunt de genul mestecat (neutru).*

V. Aplicare

Spune-mi substantive de gen bărbătesc, (femeesc, mestecat)! De care gen e substantivul „dinte“, „cui“, „dușman“, etc.? — Ca temă se poate da școlarilor: să caute într'o oră substantivele de gen bărbătesc, în altă oră pe cele de gen feminin și iarăș întraltă oră pe cele de gen mestecat, din vr'o pieză de cetire.

Varietăți

Dare de seamă. În scopul zidindei capele la „Peatra Scrisă“ ni-a colectat On. Domn preot din Obreja: Pantelimon Domil. Dela Biserica gr. or. rom. 3 cor.; Pantelimon Domil, Bela Grimm,

Florea a lui Petru Boharu, Anuța Țițoi, Calina Groza, Floarea Țițoi Nr. 222. Danilă Păuleșcu câte 2 cor.; Sofia Domil, Pavel Pașcota, Iacob Ciulei, Manolă Dumbravă, Vizantie Turneanu, Nicolae Jurma, Măruța Grozovici, Mărgărușa Țițoi, Armanca Murariu, Marta Bunda, Rusalin Murariu, Calina Munteanu, Elisaveta Baila, Calina Tonda, Ioan Gulivan Nr. 83. Anunia Munteanu, Toma Mihoc câte 1 cor.; Petru Țițoi Nr. 54. Calina Capnoiu câte 1 cor. 20 fil.; Maria Oprea 80 fil.; Iana Opruți 60 fil.; Persida Murariu, Talia Martinescu, Maria Obanu, Danilă Stan, Petru Țițoi, Eva Turcia, Opruța Pașcota, Maria Cartiu, Anunia Andraș câte 40 fil.; Sofia Gulivan 30 fil.; Iluca Bohariu, Eufemia Munteanu câte 20 fil.; Vida Gavrița 8 filii. — *Peste tot ni-a colectat: 42 cor. 18 fil.* On. Domn preot din Vălișoara Florea Suru ni-a colectat dela: Florea Suru preot 1 cor.; Georgie Blidariu, Florea Bulac, Floare Oprea, Anița Olariu, Ana Seracin, Catalină Dia câte 40 de fil.; Parteme Tarabuga, Iconia Dorca câte 30 fil.; Mihai Tarabuga, Nicolae Dorca, Haralampie Anderca, Teodor Oprea, Dragalina Oprea, Cetina Bulac, Costa Cotelici, Antonie Seracin, Florea Tarabuga, Nicolae Bulac, Ionachie Trasteș, Costa Spunei, Nicolae Dorca, German Anderca, Gruia Anderca, Mezina Anderca, Rusalin Lungocia, Petru Seracin, Mihai Beja, Lovrentie Beja, Pavel Tantu, Mihai Oprea Vasilie Anderca, Ilia Anderca, Rusalin Anderca, Petru Seracin, Mihai Seracin, Domnița Blidariu, Crucița Dorca, Pantelie Cotelici, Maria Seracin, Catalină Anderca, Maria Seracin, Coanda Dorca, Elena Nistor, Ruja Spunei, Marița Lungocia, Efimia Seracin, Elisaveta Beja, Iconia Seracin câte 20 fil.; Maria Spunei 18 fil.; Trandafir Spunei, Petru Spunei, Filip Seracin, Catalină Văcariu, Teodor Cotelici, Ilia Bulac, Ianoș Tarabuga, Nicolae Spunei, Ianoș Spunei, Ana Bulac, Trandafir Bulac, Maria Anderca, Teodor Cotelici, Filip Anderca, Demetriu Radu, Ioan Lungocia, Lazar Anderca, Nicolae Anderca, Nicolae Blidariu, Năstasia Iancuțiu, Iconia Oprea câte 10 filii. *Peste tot ni-a colectat 14 cor. 68 fil.* — *Ilie Pepa*, parohul Armenișului.

Convocare Adunarea generală a XV-a a Reuniunii învățătorilor rom. dela școlile pop. conf. ort. din ppresb. aradane I—VII, se va ține în Giula (comitatul Bichiș), Duminecă și Luni în 10/23 și 10/24 Iulie a. c. cu următoarea Programă: Ședința I-a. 1. La 6 oare a. m. part. la Utrenie în bis. par. din Giula germ. 2. La 8^{1/2} oare a. m. part. la Sf. Liturg. în bis. par. din Giula-mag. 3. După chemarea Duhului Sfânt, deschiderea adunării generale. 4. Constatarea prezențelor și susceperca membrilor noi. 5. Prezentarea rapoartelor și esmiterea comisiunilor. 6. „*Un monument*“ disertație de Sever Secula. 7. „*Reforme în învățământul nostru confesional*“ dis. de I. Roman. — Ședința a II-a. 8. „*Metoda sunetelor vii*“, după Gabel disertaț. de I. Moldovan. 9. „*Pedepsele corporale*“, disertație de Ersilia Cadar. 10. „*Terminologia Matematicii*“, disertație de Traian Givulescu. 11. „*Necesitatea conștiinței și ambițiunii în activitatea învățătorului*“ disertație de

de Ioan Roșu. — Ședința a III-a. 12. „*Inbire prea mare ca defect în educație*”, disertație de G. Petrescu. 13. „*Societatea de consum*”, disertație de Patriciu Covaciu. 14. Rapoartele comisiunilor. 15. Propuneri și interpelări. 16. Alegerea locului și fixarea timpului pentru adunarea proxima. 17. Apel nominal și legitimarea certificatelor de prezență. 18. Alegerea comisiei autentificatoare. 19. Închiderea adunării generale. Arad, din ședința comitetului ținută la 25 Iunie (8 Iuliu 1905). *Iosif Moldovan* vice-președinte. — *Dimitrie Popoviciu* secretar general. *Informațiuni*: Plecar-a învățătorilor și a oaspeților, în frunte cu comitetul reuniunii, din Arad, va fi Sâmbătă în 9/22 Iulie, cu trenul de 11 oare. Duminică seara la 8 oare Concert împreună cu petrecere de joc aranjat de comunele bis: Giula magiară și germană, cu concursul Teologilor din Arad, în onoarea și favorul reuniunii. *Programa concertului*: I. T. Lugojanu a) Unule născut b) Pre Tatăl c) Sfânt, sfânt d) Pre tine te laudăm. II. Lachner, Faurul Wachman, Floare floricea. Abt, Serenadă. G. Diina, Detunata. Böniche, Coroana cufundată. Neubner. E prima azi. III. T. Lugojanu a) Calea mândrei b) Frunză verde foi mărunte c) Spune-mi măndro d) Fă-mă Doamne e) Ca la Breaza. IV. Hainze, O seară în Reuniunea de cântări din Ștregărești, cu acompaniament de pian. În pauză se vor juca jocurile naționale „Bătuta” și „Călușerul”.

Prospect pentru emisiunea nouă de acții la „Sentinela” institut de economii și credit ca societate pe acții în Satul-nou. 1. Adunarea generală ordinară din 16 Februarie 1905 pentru ridicarea capitalului social dela 80,000 coroane la minimum 250,000 coroane a autorizat direcțiunea institutului să facă emisiune nouă de acții conform §-lui 26 pt. g. din statute fără a se altera scopul și principiile fundamentale stabilite în statutele societății. — 2. Valoarea nominală a unei acții din noua emisiune se stabilește cu 100 coroane. Capitalul social în urma acestei emisiuni va fi de minimum 250,000 coroane, dar dacă se va subscrie mai mult, adunarea generală are dreptul a stabili suma capitalului de acții. Acționarii vechi primesc pentru fie-care acție nouă, a cărei valoare se acopere din fondul de rezerve de C 80,000, destinat spre acest scop și aceștia au dreptul de prioritate la subscriere de acții nouă în proporțiune cu acțiunile ce posed. — 3. Subscrierea acțiilor nouă se încheie în 15 Octomvrie 1905. — 4. Pentru fie-care acție din noua emisiune este a se depune la cassa institutului 2 cor. 38 fil. spese și în capital 30 coroane pentru acele acții, cari nu se achită din fondul de rezervă; restul se va solvi până la finea anului 1906 în 7 rate bilunare. După plătirile făcute în contul acțiilor institutul plătește 5% interese, iar pentru ratele întârziate se compută 6% interese de întâzriere. — 5. Convocarea adunării generale pentru stabilirea capitalului social ridicat în sensul acestui prospect se va publica în „Drapelul” și „Revista Economică”. — Satul-nou în 25 Maiu 1905. *Direcțiunea* dela „Sentinela” institut de economii și credit ca societate pe acțiuni.

Promoțiune. Domnul *Sandu Balanescu*, feciorul protoului emerit din Văliug. *Ilie Balanescu*, a fost promovat în științele juridice de doctor în 26 Iunie a. c. st. n. la universitatea din Cluj.

Banatul este numele unei foi, care va fi menită a răspunde trebuințelor poporului nostru. Nu va fi foaie politică, ci numai curat națională. Va tracta chestiuni din sfera vieții populare în ton și mod potrivit. Va instrui, orientă și distrage poporul. Va expune în mod popular toate cele de trebuință pentru propășirea poporului. Va îmbogăți cunoștințele poporului, îl va informa despre cele ce se petrec în jurul său și în lumea mare și îl va îndemna la vicață morală, cumpătată și trează, ferită de patimi și păcate. Va deschide poporului paginile glorioase ale trecutului nostru, ca să se inspire, îl va lămuri despre drepturi și datoriți ca să prindă încredere în forțele sale și va cultivă credința în viitorul mai demn, la care avem drept în urma originii, poziției noastre geografice și valorii noastre numerice și culturale. Va face totul, ca să contribuie la susținerea, aprofundarea și răspândirea *coștienței naționale*, cel mai puternic factor în rezistența noastră față de tendențele cutropitoare ce ne amenință. Foaia „Banatul” cu începerea dela 1 Iulie st. v. a. c. va apărea în Lugoj odată pe săptămână, în editura și sub conducerea d-lui Valer Branisce ca redactor responsabil, în 4° mare cu 8 pagini numărul și ținând cont de exigențele timpului mai nou va costă exemplarul 2 cruceri = 4 fileri. Pentru exemplare trimise cu posta va face abonamentul 1 cor. pe 3 luni, 2 cor. pe jumătate an. și 4 cor. pe anul întreg.

Licitațiune minuendă

Pentru facerea gardului de fer la plațul bisericii din **Cireșul-timiș**, protopresbiteratul Logojului, se escrie licitațiune minuendă pe Duminică în 31 Iulie a. c. st. v. la 3 oare p. m.

Prețul de exclamare este 1477 cor. 16 fil., dela care reflectanții vor avea a depune vadiul de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Celelalte condițiuni se pot afla ori-când la oficiul parohial din loc.

Cireșul-timiș la 20 Iunie 1905.

Pentru comitetul parohial:

Nicolae Jurca

președinte.

2—3 [22]

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistor diecezan se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea casei parohiale din comuna **Glogon**, protopresbiteratul Panciovei cu prețul de exclamare în suma de 802 coroane 28 fileri.

Licitațiunea se va țineă Duminică în 3/16 Iuliu a. c. după sfânta liturgie.

Reflecții vor avea se depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul exclamațiunii în bani gata sau în hârtii de valoare, precum și să dovedească, că sunt măestri de profesiune și că au mai eșuat astfel de lucruri.

Specificațiuni de măsuri și spese se poate vedea la oficiul parohial din Glogon.

Glogon la 12 Iunie 1905.

2—2 [22]

Ioan Muntean

președ. comit.

Simeon Perin

not. comit.

În conțelegere cu mine: *Trifon Miclea*, protopresbiter tractual.

În urma incuviințării Ven. Consistor diecezan ddo 21 Iunie a. c. Nr. 1830 B ex. 1905 se escrie licitațiune minuendă pentru repararea sântei biserici gr. or. rom. din **Sân-Mihail**, protopresbiteratul Vârșetului, cu prețul de exclamare de 1364 cor. 31 fil.

Licitațiunea se va ține în 24 Iuliu a. c. st. v. la 11 ore a. m. în școala comunală din loc.

Reflecții vor avea a depune înainte de licitațiune vadiul de 10%.

Specificațiunea de spese și măsuri se poate vedea la oficiul parohial.

Sân-Mihail în 29 Iunie 1905.

1—3 [25]

Comitetul parohial.

Nr. 327 F. G.—1905.

Concurse

Spre scopul conferirii de stipendii din „**Fundațiunea lui Gozdsu**“ pe anul școlar 1905/6 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cădeți militari la armata comună și honvezi — se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni!

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere estrasul din matricula botezaților provăzut cu clausula parohului competent, că și de prezent aparțin la biserica greco-orientală română;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subștearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1904/5 iar cei de facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă

date positive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fie care concurent are să arăte în petițiunea sa specialitatea, la care, și locul unde voiește a continua studiile, precum și aceea, dacă are și alt stipendiu.

4. Cei-ce voiesc să studieze în străinătate, au să arăte necesitatea de a face studii în străinătate, ca la cazul, dacă li-se va votă stipendiul, să se potă îndată exoperă concesiunea ministerială prescrișă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândire de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cădeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiunilor stabilite în acest concurs (p. I. a—c, 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor estradă comandei școalelor militare, dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școală de cădeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresă la representața fundațiunei lui Gozdsu (Budapesta, VII. Holló-utca 8 sz.) până la 5. August st. n. a. c.

7. Totodată se provoacă toți stipendiști actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea riguroaselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la termenul sus indicat, se arăte rezultatul studiilor din anul școlar 1904/5, căci altcum li-se va sistă stipendiul, respective nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele sus amintite, sau sosite după termenul eseris, nu se vor luă în considerare.

9. În interesul espedării regulate fie care concurent să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimitte rezoluțiunea representaței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdsu, ținută în Iunie 1905.

3—3 [21]

Comitetul

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ va conferi cu începutul anului școlar 1905—6 un stipendiu de 300 cor. din „**Fundațiunea Ioan și Zinca Roman**“ pentru un elev de naționalitate română, fără deosebire de confesiune, ce urmează la vre-una din școalele medii din patrie, având preferință în senzul literilor fundationale aceia, cari se înrudesc cu fericții Ioan și Zinca Roman.

Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze Comitetului central al „Asociațiunii“ în Sibiu (Nagyszeben), strada morii Nr. 6, cel mult până la 10 August a. c., provăzute cu următoarele documente:

a) atestat de botez;

- b) testimoniu de pe anul școlar 1904—5;
c) atestat de paupertate;
d) eventuale documente, prin cari să se constate înrindirea cu fericirii fondatori.

Cererile intrate după termenul de 10 August n., nu se vor considera.

Sibiul, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută 18 Maiu 1905.

Iosif Sterca Șuluțu,
prezident.

Ioan I. Lăpădatu,
secretar II.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 11 Februarie 1905 Nr. 254 B ex. 1905 prin aceasta se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei vacante de clasa II-a din **Opațița**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 30 jugere.

2. Un plaț parohial intravilan și o grădină extravilană de $\frac{3}{4}$ juger.

3. O grădină extravilană de $\frac{1}{2}$ juger.

4. Folosirea a 3 jugere de izlaz.

5. Birul și stola uzuată.

Se observă, că alesul preot beneficiază din toate venitele parohiale numai jumătate până la 16 Ianuarie 1906, având drept la cealaltă jumătate din venite orfanii rămași după reposatul preot Ioan Popovicu.

Concurenții au a subterne petițiile instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Opațița, Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Buziaș.

În fine concurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Opațița, însă nu în ziua alegerii, spre a-și arată desteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu încuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Opațița din ședința comitetului parohial ținută la 12 Iunie 1905. 1—3 [24]

Adrian Iancovicu
preot adm. și președinte

Corneliu Popescu
notar

În conțelegere cu mine: *Ioan Peșă* protopresbiter.

Pentru indeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Cireșul-timiș** se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar 600 cor.

Pentru lemne 24 cor.

Pentru conferințe 10 cor.

Scripturistica 10 cor.

Dela înmormântări, unde va fi poftit 80 fil.

Locuința liberă cu grădină de 800 □ stânjeni.

Alesul învățător va aveă a purtă agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Pentru serviciile prestate mai nainte comuna nu acordă nici un favor.

În fine recurenții sunt poftiți a se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic; iară concursele, adresate comitetului parohial, a-le subterne Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Lugoj.

Din ședința comitetului parohial ținută la 29 Mai 1905.

2—3 [23]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Citiți

„România Ilustrată”

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată și de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai variate și datorită celor mai distinsi și gustați scriitori români, ca Coșbuc, Davila, Antemirceanu, Tutoveanu, dr. Grigorovitză, Radu Rosetti, Sadoveanu, etc., revista „România Ilustrată”, care apare în București, sub direcțiunea d-lui Ion Rusu Abrudeanu, conține în fiecare număr între 40 și 50 de ilustrațiuni de actualitate din țară și străinătate.

„România Ilustrată” este cea mai răspândită și mai aprețiată revistă de familie. Apare odată pe lună în câte 4 coale.

Costul abonamentului — 24 lei pe an și 12 lei pe jumătate de an — se poate trimite cu mandat postal pe adresa Administrația revistei „România Ilustrată”, București, str. Regală Nr. 1.

Intravilan de Vinzare

Intravilanul din strada Maria Terezia și strada Wekerle, priveliștea spre piața principală, să vinde din mână liberă.

Deslușiri dă Domnul **Eduard Eckart.**

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Maiu 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—II	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	940	1205	255	625	1130	p. Budapesta	s. 1250	745	.	115	630	950
820	249	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p. 805	945	s. 705	750	122	s. 1240
	350	435	924	916	545	s. Logoj	p. 645	622	507	620	1205	1100
		836	.	102	.	s. Buziaș	p.	.	.	.	739	639
147		800	.		.	s. M.-Ilia	p.	147	.	.	716	716
712			147		.	p. M.-Ilia	s.	.	.	102	.	
			712	630	.	p. Buziaș	s.	836	.	.	307	307
837	358	455	929	929	547	p. Logoj	p. 644	614	502	614	1203	1043
947	450	613	1029	1042	632	p. Caransebeș	p. 602	515	400	531	1121	942
M. 411		755	.	1226	.	p. Domașnia-Cornia	p.	.	s. 1057M.	414	949	752
450		820	1209	1251	.	p. Iablania	p.	246	1014	346	.	715
546	653	846	1230	112	823	p. Băile-Erculane	p.	345	852	327	854	644
653	718	914	1255	139	853	s. Orșova	p.	315	140	735	816	605
	732		130	230	907	s. Verciorova	p.	245	1250	218	746	

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
	655	1010	940	830 225	p. Budapesta g. de vest	s. 115	710	630	715
	605	1025	300	826	s. Timișoara-Josefin	p. 657	917	100	805
	617	1037	312	838	s. Chișoda	p. 645	905	1248	753
		520	*1118	713	p. Buziaș (* 1 Iun.-15 Sept.)	s. 1030	.	*415	1027
	618	1038	313	838	p. Chișoda	s. 614	901	1247	751
	645	1105	340	904	s. Jebel	p. 616	837	1219	723
	930		609		s. Boca	p.	.	931	510
			931	510	p. Boca	s.	930	609	.
	650	1106	342	905	p. Jebel	s. 614	834	1218	716
	701	1118	354	917	s. Voitec	p. 602	823	1206	704
	1017		701	1155	s. N.-Bocșa	p. 340	.	855	355
	340	855	.	355	p. N.-Bocșa	s. 1017	.	.	1155
	707	1123	404	921	p. Voitec	s. 555	820	1158	654
	808	1236	520	1021	s. Vârșel	p. 451	716	1054	522
	1250		1058		s. Timiș-Cubin	p.	320	.	135
	1220		1027		s. Panciova	p.	341	.	155
	341	830	155		p. Panciova	s. 745	1220	.	1027
	330		135		p. Timiș-Cubin	s.	1250	.	1058
	818	1250	547	1020	p. Vârșel	s. 443	706	1049	530
	845	121	618	1053	s. Jasenova	p. 414	637	1020	459
	*1030	1120	832	1255	s. Oravița (*Iunie—)	p. 225	.	820	*337 315
	*155	256	1150		s. Anina (August)	p.	.	444	1230 1055
		444	*1230 1055		p. Anina (*Septembrie)	s.	.	.	1150
		820	*357 315		p. Oravița (— Mai)	s.	.	*1030 1120	832
	851	131	625	1058	p. Jasenova	s. 406	630	1012	435
	925	208	702	1135	s. Baziaș	p. 328	550	925	400

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.